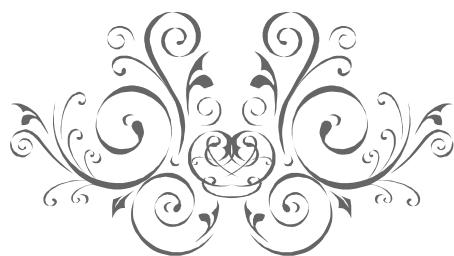

גמרא סדורה

מסכת

גיטין

פרק ו' - "האומר"

מהדורה מנוקדת, מפוסקת,
מחולקת לסוגיות ולפסקאות

לימוד פרק זה יהיה לעילוי נשמת:

עובדיה בן ננה חברוני ז"ל

שבט תשע"ו

אוהב ארץ ישראל ומפתח את אדמתה
חקלאי, ממציא ומפתח שיטות גידול בחקלאות,
מאבות וממקימי המושב אשבול שבנגב

בהצלחה - יגיעת ומצאת - תאמין!!!

להארות והערות

דניאל ברק ווינט

טל' - 0526071122

דוא"ל vinetdb81@gmail.com

עתניאל ד.ג. הר חברון 90407

כל הזכויות על הטקסט שמורות למכון ממרא.
כל הזכויות על הניקוד, הפיסוק והחלוקה לסוגיות ופסקאות
שמורות לעמותת "וכל בניך לימודי ה".

ניתן לצלם ולהדפיס לשם לימוד וללא מטרות רווח.

ב' אדר א' תשע"ז

מסכת גיטין פרק ו' - "האומר"

1. סב, ב

ר"י

מתני'

האומר התקבל:

רצה לחזור. הבעל:

יחזור. דגט חוב הוא לה ואין חבין לאדם אלא מדעתו ליעשות לו שליח לחובתו:

לא יחזור. כיון דאיהי שויתיה שליח הרי הוא כידה ונתגרשה מיד בקבלתו של זה:

לפיכך. כיון דאמרן אין יכול לחזור אין לו תקנה לחזור אא"כ אמר לו הבעל לזה שעשתה אותו שליח לקבלה אי אפשר שתקבל לה להיות כידה אלא שליח שלי תהא להולכיו לידה:

אם רצה לחזור. כל זמן שלא הגיע גט לידה:

יחזור. שאינה מתגרשת אלא מדעת המגרש והרי אמר לא יהא גט עד שיגיע גט לידה:

אף האומרת טול לי גיטי. לשון קבלה הוא:

גמ'

טעמא דלא שויתיה שליח לקבלה. אהולך גט זה לאשתי קאי דקתני מתני' יחזור ומיירי בדלא שויתיה איהי שליח לקבלה ובעל לאו בר שוייה שליח לקבלה הוא דהא חוב הוא לה והכא הוא דקאמרינן יחזור: הא שויתיה איהי שליח לקבלה. וקאמר איהו הולך: לא יחזור. דלא עקריה משליחותא דידה:

אלמא הולך כוזבי דמי. ופלוגתא היא בפ"ק (לעיל דף יד.):

לא לעולם לאו כוזבי דמי. ואפילו שויתיה איהי שליח לקבלה ואמר לו איהו הולך מיעקר עקריה משליחותא ושוייה איהו שליח להולכה והאי דנקט מתני' בדלא שויתיה שליח משום התקבל נקט לה דהתקבל איצטריכא ליה לאשמועי' דאע"ג דלא שויתיה היא שליח ובעל נמי לאו בר שוייה שליח לקבלה הוא אלא להולכה ואיהו לא אמר הולך אפי"ה כי מטא גט לידה מיהא מגורשת:

לא ליהוי גיטא. דהא לאו להולכה שוייה שליח ולקבלה נמי לא בר שוייה שליח הוא:

קמ"ל. דהתקבל דקאמר ליה התקבל והולך קאמר דאדם יודע שאין לו שליחות לקבלה ואידי דתנא התקבל תנא הולך דהכי קאמר מתני' בין שאמר בעל בלשון קבלה בין שאמר בלשון הולכה הוי שליח להולכה:

מאי לאו. אתרוייהו מילי דתנא לעיל מינה קאי לא שנא כי אמר הבעל קבלה ולא שנא הולכה אי שויתיה איהי שליח לקבלה מעיקרא לא יחזור ש"מ הולך כוזבי דמי:

דלמא בהילך. בהך סיפא לא תיתני הולך ותן לה אלא הילך ותן לה דהילך ודאי הילך כדקאמרה היא ואי לאו דאמר אי אפשר הוה ליה שליח לקבלה:

סב, ב משנה

האומר: "התקבל גט זה לאשתי",

או "הולך גט זה לאשתי",

אם רצה לחזור - יחזור.

האשה שאמרה: "התקבל לי גיטי",

אם רצה לחזור - לא יחזור.

לפיכך, אם אמר לו הבעל: "אי אפשר שתקבל לה, אלא הולך ותן לה",

אם רצה לחזור - יחזור.

דבן שמעון בן גמליאל אומר:

אף אומרת: "טול לי גיטי" - לחזור לא יחזור.

גמרא

אמר ליה רב אחא בר רב אשי לרב אשי:

טעמא דלא שויתיה איהי שליח לקבלה,

הא שויתיה איהי שליח לקבלה - אף רצה לחזור לא יחזור.

שמע מינה:

"הולך" כ"זכי" דמי.

לא, לעולם אימא לך:

"הולך" - לאו כ"זכי" דמי,

ו"התקבל גט לאשתי" איצטריכא ליה,

דסקלא דעתך אמינא: הואיל ובעל לאו בר שויה שליח לקבלה הוא,

אף על גב דמטא גיטא לידה לא להוי גיטא

קא משמע לן: "התקבל והולך" קאמר.

תנן:

"האשה שאמרה: "התקבל לי גיטי" - אם רצה לחזור לא יחזור".

מאי לאו לא שנא א'קבלה', לא שנא א'הולכה'!

לא, אקבלה.

תא שמע:

"לפיכך, אם אמר לו הבעל: "אי אפשר שתקבל לה, אלא הולך ותן לה,

אם רצה לחזור - יחזור".

טעמא דאמר: "אי אפשר",

הא לא אמר: "אי אפשר" - אם רצה לחזור לא יחזור,

שמע מינה: "הולך" כ"זכי" דמי.

דילמא ב'הילך'.

2. סב, ב

פשיטא איש הוי שליח להולכה, שכן בעל מוליד גט לאשתו,
ואשה הויא שליח לקבלה, שכן אשה מקבלת גיטה מיד בעלה.
איש לקבלה, והאשה להולכה, מאי?

תא שמע:

"האומר: התקבל גט זה לאשתי" או "הולך גט זה לאשתי" - אם רצה לחזור יחזור.

האשה שאמרה: "התקבל לי גיטי" - אם רצה לחזור לא יחזור,

מאי לאו בחד שליח,

ושמע מינה: כשר לקבלה כשר להולכה.

לא, בשני שלוחין.

תא שמע:

"לפיכה, אם אמר לו הבעל: אי איפשי שתקבל לה, אלא הולך ותן לה",

אם רצה לחזור - יחזור."

והא הכא, דחד שליח הוא,

ושמע מינה: כשר לקבלה כשר להולכה.

פשוט מינה: איש הוי שליח לקבלה,

שכן אב מקבל גט לבתו קטנה.

אשה להולכה תיבעי לה מאי?

אמר רב מרי:

תא שמע:

"אף הנשים שאין נאמנות לומר: 'מת בעלה' נאמנות להביא את גיטה" (גיטין כג:),

והתם הולכה היא.

אמר רב אשי:

מסיפא נמי שמע מינה,

דקתני סיפא: "האשה עצמה מביאה את גיטה,

ובלבד שהיא צריכה לומר: 'בפני נכתב ובפני נחתם',"

ואוקימנא בהולכה.

שמע מינה.

כ"י

פשיטא איש. זכר יכול ליעשות שליח לבעל להולכה כיון דאיתרבי שליחות מקרא מושלחה פשיטא דודאי זכר להולכה רבי:

שכן בעל. עליו להוליך גט לאשתו ובמידה דאיהו כשר שלוחו נמי כשר:

ואשה. אחרת פשיטא לן דהויא שליח לחברתה לקבלה מאחר דרבי קרא שליחות לקבלה מושלחה מביתו קרי ביה ושלחה:

שכן. היא עצמה מקבלת גיטה:

איכא מאי. מי אמרי כיון דהוא עצמו לאו בר קבלה הוא שאר זכרים נמי לאו בני קבלה נינהו וכן לענין הולכה באשה:

בחד שליח. קאמר דבין אייל בעל הולך בין אייל התקבל הוי שליח להולכה ואי אמרה ליה איהי מעיקרא לההוא התקבל הוי שליח לקבלה אלמא ההוא דאכשר להיות שליח לבעל להולכה מכשר להיות שליח לאשה לקבלה:

לא בשני שלוחין. וה"ק הבעל שאמר לאיש בין התקבל בין הולך לשון הולכה היא והאשה שאמרה לחברתה התקבל ונתנו לה הבעל אם רצה לחזור לא יחזור ולאו אשליח דרישא קאי:

והא הכא דחד שליח הוא. לההוא דאמרה ליה איהי התקבל אייל איהו אי איפשי שתקבל אלא הולך:

פשוט מינה איש דהוי שליח לקבלה. כלומר מתרתי בעיין דבעינן לעיל חדא מצית למפשט מינה דאיכא למימר מתניי באיש קמייירי דכשר אף לקבלה ודין הוא שהרי מצינו שהוא ראוי לקבלה בגט של בתו קטנה שהתורה זכתה לו לקבל קידושיה כדילפינן בכתובות (דף מו:). מויצאה חנם אין כסף ולקבל את גיטה דכתיב ויצאה והיתה לאיש איתקש יציאה להויה הלכך בשליחות נמי כשר אבל אשה להולכה אכתי מיבעי לן:

אף הנשים נוי. חמותה ובת חמותה צרתה ויבמתה ובת בעלה:

והתם הולכה היא. דקתני להביא:

ואוקימנא בהולכה. בפרק קמא מדקתני צריכה לומר בפני נכתב והוינן בה מכי מטא גיטא לידה איגרשה לה ומתריצין דאמר לה הוי שליח להולכה עד דמטית התם:

3. סב, ב - סג, א

רס"י

ה"ג הבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי. האשה שאמרה לשלוחה הבא לי גיטי והוא אומר לבעל אשתך אמרה התקבל לי גיטי:

והוא אומר. הבעל אמר לו הילך כמה שאמרה:

אפי' הגיע גט לידה אינה מגורשת. כדמפרש ואזיל:

ש"מ. דמאן דאמר לשליח הילך כמה שאמרה משלחך אדיבורא דידיה סמיך אדעתא דדיבורא דשליח קאמר ליה האי הילך כמה שאמרה דמהימנת לי דשליח לקבלה את הילךך אינה מגורשת דכי יהב בעל ניהליה אדעתא דשליחות קבלה יהיב ניהליה ולא אדעתא דהולכה ושליח לקבלה לא הוי ותפשוט מינה בעיא דאיבעיא לן בבי"מ בהשוכר את האומנין אדיבורא דשליח סמיך: **דאי אדיבורא דידה סמיך.** והכי קאמר ליה אנא לא ידענא אלא כדאמרה איחי מסרנא ליה ניהלך:

כי מטא גט לידה מיהא תתגרש. דהא בעל נמי שליח להולכה שוייה:

הכי השתא בשלמא אי אתמר איפכא התקבל לי גיטי. אמרה ליה היא והוא אמר לבעל אשתך אמרה הבא לי גיטי ובעל אמר ליה הילך כמה שאמרה איכא למיפשט בעיין מדרב נחמן דאי אמר רב נחמן עלה משיגינע גט לידו מגורשת איכא למיפשט דאדיבורא דידה סמיך ולא הימניה אלא תלה בדעתה ומסריה ניהליה בתורת קבלה:

ואי נמי. הוה אמר רב נחמן עלה משיגינע גט לידה מגורשת פשטינן מינה דאדיבורא דידיה סמיך והימניה דהכי אמרה ומסריה לידה בתורת הולכה:

אלא. השתא דאמר רב נחמן אינה מגורשת ליכא למיפשט דטעמא משום דסמיך אדיבוריה דשליח הוא דאי נמי אדיבורא דידה סמיך ושוייה שליח להולכה אשמועי רב נחמן דשליח גופיה לאו בתורת הכי קבלה דלא ניחא ליה בטירחא דהולכה ועקריה לשליחותיה ואמר שליח לקבלה אפשר להיות שליח להולכה אי אפשר להיות הלכך אי נמי אמליך ואמטייה ניהלה לאו גיטא הוא דמעיקרא לא קבל עליו להיות שליח לבעל להולך: תיש: תיובתא לרב נחמן:

טעמא דרצה לחזור הא לא רצה. ואמטייה לידה מגורשת:

אמאי והא בעל לאו בר שויא שליח לקבלה הוא. ואייהו בתורת קבלה יחביה:

אלא. על כרחיך משום דאמרי' אע"ג דלא יחביה אלא בתורת קבלה כיון דאמטייה לידה מיגרשה משום דכיון שנתן עיניו לגרשה לכי מתיידע ליה דלא מצוי לשוייה שליח לקבלה ניחא ליה דליחוי שליח להולכה:

והכא. גבי מילתיה דרב נחמן נמי אע"ג דההיא שעתא לא נעשה שליח להולכה מיהו לכי מימליך ואמטייה מינח ניחא ליה לבעל והוי שלוחו להולכה:

וגמר ונתן לשם הולכה. והתקבל דקאמר ליה התקבל והולך קאמר ולא טעמא כדקאמרת הוא דהיכא דשני ניהוי שליחות:

אבל הכא טעי. בעל כסבור שהיא עשאתו שליח לקבלה דסמיך אדיבוריה ולא יחביה ניהליה אלא לשם קבלה ולרב אשי נמי דאוקי טעמא דרב נחמן משום דמעיקרא עקריה שליח לשליחותיה שפיר מיתרצה בהכי כדתרצינן דטעמא דמתניתין משום דהתקבל והולך קאמר ומתחילה נעשה שלוחו ולא איצטריכא למינקט הכא טעי אלא אליבא דלישנא קמא דקא סלקא דעתין טעמא דרב משום דאדיבורא דידיה סמיך הוא:

איתמר:

"הבא לי גיטי",

ו"אשתך אמרה: התקבל לי גיטי",

והוא אומר: "הילך כמה שאמרה".

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבונה אמר רב:

אפילו הגיע גט לידה - אינה מגורשת.

שמע מינה:

אדיבורא דידיה קא סמיך.

דאי אדיבורא דידיה קא סמיך - מכי מטי גיטא לידה מיהא תיגרש!

אמר רב אשי:

הכי השתא?!

בשלמא אי איתמר איפכא: "התקבל לי גיטי",

ו"אשתך אמרה הבא לי גיטי",

והוא אומר: "הילך כמה שאמרה",

ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבונה אמר רב:

כיון שהגיע גט לידו מגורשת,

אלמא: אדיבורא דידיה דקא סמיך,

אי נמי לידה: אדיבורא דידיה קא סמיך.

אלא הכא, משום דעקריה שליח לשליחותיה לגמרי הוא,

דאמר: שליח לקבלה הוינא, להולכה לא הוינא!

אמר רב הונא בר חייא:

תא שמע:

"האומר: 'התקבל גט זה לאשתי'"

או 'הולך גט זה לאשתי',

רצה לחזור - יחזור".

טעמא דרצה,

הא לא רצה - הוי גט,

ואמאי?

הא בעל לאו בר שוויי⁴³ שליח לקבלה הוא!

אלא אמרינן: כיון שנתן עיניו לגרשה, מימר אמר: תיגרש כל היכי דמגרשה.

הכא נמי, כיון שנתן עיניו לגרשה, מימר אמר: תיגרש כל היכי דמגרשה!

הכי השתא?!

התם - אדם יודע שאין שליחות לקבלה, וגמר ונתן לשם הולכה.

הכא - טעי.

אמר רבא:

תא שמע:

"קטנה שאמרה: 'התקבל לי גיטי' - אינו גט עד שיגיע גט לידה" (גיטין סה.).

כי מטי גיטא לידה מיהא מגרשה,

ואמאי? והא לאו שליח להולכה שווייה!

אלא אמרינן: כיון שנתן עיניו לגרשה, מימר אמר: תיגרש כל היכי דמגרשה.

הכא נמי, כיון שנתן עיניו לגרשה, מימר אמר: תיגרש כל היכי דמגרשה!

הכי השתא?!

התם - אדם יודע שאין שליחות לקטן, וגמר ונתן לה לשום הולכה דידיה,

הכא - טעי.

תא שמע:

רפ"י

אינו גט עד שיגיע גט לידה. שאין הקטן עושה שליח הילכך לאו שלוחא דידה הוא אלא שלוחו דידה הוא: ה"ג ואמאי הא לאו שליח להולכה שוייה:

אדם יודע שאין שליחות לקטן. ואין זה שליח לקבלה וגמר ונתן לשום הולכה:

ואשתך אמרה. גרסי בכולהו: **הולך ותן לה זכי לה והתקבל לה.** אחד מכל הלשונות הללו אמר לו:

רצה לחזור יחזור. מפרשינן לה ואזלינן:

מאי לאו קבלה אקבלה והולכה אהולכה. זכי והתקבל דקתני קאי אאשתך אמרה התקבל והולך ותן לה דקתני קאי אאשתך אמרה הבא וקתני בתרוייהו משיגיע גט לידה מגורשת ותיובתא דרב נחמן מקבלה אקבלה דקתני הבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל והוא אומר התקבל דבהדיא יהביה ניהליה בתורת קבלה ובעל לאו בר הכי הוא ואיהי נמי לא שויתיה וקתני דהוי מיהא שליח להולכה דכיון שנתן עיניו לגרשה כו' כדלעיל וכיש היכא דאמר לו הילך כמה שאמרה דאיכא למימר לאו אדיבוריה סמך אלא בדעתה תלה ושויה נמי שליח להולכה:

לא קבלה. דקתני זכי לה והתקבל לה קאי אהולכה אאשתך אמרה הבא לי דאיהי נמי שליח לקבלה שויתיה שהרי אמרה לו התקבל ולקמיה פריך אם רצה לחזור אמאי יחזור:

והולכה. דקתני הולך ותן לה אאשתך אמרה התקבל:

מכי מטי גט לידה. דשליח תיגרש דהא תרוייהו שליח לקבלה שוייה ואמאי אם רצה לחזור יחזור:

ה"ג שמע מינה דאדיבורא דידיה. דשליח סמיך כלומר תיפשוט מדקתני יחזור דאדיבורא דידיה סמיך ואיהו א"ל אשתך אמרה הבא לי והא הימניה והתקבל דקאמר ליה התקבל והולך קאמר דהכי נמי אוקימנא לעיל דאי אתמר דרב נחמן איפכא התקבל לי גיטי ואשתך אמרה הבא והוא אמר הילך כמה שאמרה ואמר רב נחמן משיגיע גט לידה מגורשת הוה פשטינן מיניה דאדיבורא דשליח סמיך:

הכי השתא התם קאמר ליה הילך כמה שאמרה. הא דאמרן לעיל דאי אתמר דרב נחמן איפכא כי הא דהכא התקבל לי גיטי ואשתך אמרה הבא לי גיטי והוא אמר הילך כמה שאמרה והוה אמר רב נחמן דכשיגיע גט לידה הוא דהויא מגורשת הוה פשטינן מיניה דאדיבורא דידיה סמיך דהא קאמר ליה הילך כמה שאמרה וכיון דלא מיגרשה בקבלה דהאי איכא למיפשט מינה בעיין דהשוכר דאיבעיא לן בכי האי גוונא דהאי כמה שאמרה דקאמר ה"ק לה מהימנת לי דהכי קאמרה ובתורת הולכה יהביה ניהליה:

הכא. דקאמר ליה זכי והתקבל:

מי קאמר ליה הילך כמה שאמרה. דתיפשוט בעיין דהשוכר מינה הא דקתני הכא יחזור משום דכיון דאמר ליה שליח להולכה עשאתני אשתך ואיהו א"ל התקבל אדם יודע שאין עושה שליח לקבלה והתקבל והולך קאמר אבל אי אמר לו הילך כמה שאמרה אימא לך דאדיבורא דידה סמיך ולא הימניה ובדעתה תלה ואם רצה לחזור לא יחזור דתרוייהו שליח לקבלה שוינהו:

"הבא לי גיטי", ו"אשתך אמרה התקבל לי גיטי",

"התקבל לי גיטי", ו"אשתך אמרה הבא לי גיטי",

והוא אומר: "הולך ותן לה",

"זכי לה",

"התקבל לה",

רצה לחזור - יחזור,

משהגיע גט לידה - מגורשת".

מאי לאו קבלה אקבלה,

והולכה אהולכה!

לא, קבלה אהולכה,

והולכה אקבלה.

אי קבלה אהולכה מכי מטי גיטא לידה לאלתר ליהוי גיטא!

שמעת מינה: דאדיבורא דידיה קא סמיך.

הכי השתא?!

התם - קאמר ליה: "הילך כמה שאמרה",

הכא - מי קאמר ליה "הילך כמה שאמרה"?

4. סג, א

רש"י

ת"ר כו' רצה לחזור לא יחזור.
 קסבר הולך כזכי דמי:
 אמר לו אי אפשי שתקבל. גלי
 דעתיה דהולך דקאמר ליה לאו
 זכי הוא הי"ג הילך לרבי נתן
 כזכי דמי או לא:

תנו רבנן:

"התקבל לי גיטי", ו"אשתך אמרה התקבל לי גיטי",

והוא אומר: "הולך, ותן לה",

"זכי לה והתקבל לה",

רצה לחזור - לא יחזור.

רבי נתן אומר:

"הולך, ותן לה" -

רצה לחזור - יחזור.

"זכי לה והתקבל לה" -

רצה לחזור - לא יחזור.

רבי אומר:

בכולן אם רצה לחזור - לא יחזור.

אבל אם אמר לו: "אי אפשי שתקבל לה, אלא הולך ותן לה",

רצה לחזור - יחזור".

רבי היינו תנא קמא!

איבעית אימא:

"אי אפשי" אתא לאשמועין.

ואיבעית אימא:

הא קא משמע לן:

מאן תנא קמא? רבי.

5. סג, א-ב

כ"י

האשה שאמרה התקבל לי גיטי. כלומר ואם אמרה לו מתחלה האשה התקבל ונתנו ליה הבעל באחת משתי לשונות הללו רצה לחזור לא יחזור:

מאי לאו בהילך. קתני בה ורי נתן היא דפליג בהולך ומודה בהילך:
אם אמר לו הבעל כו'. משנתניו היא:
מאי לאו בהילך. תנן במתניי:

[רבי נתן אומר:

הולך ותן לה" -

רצה לחזור - יחזור.

זכי לה והתקבל לה" -

רצה לחזור - לא יחזור].

איבעיא להו:

הילך לרבי נתן,

כ"זכי דמי? או לאו כ"זכי דמי?

תא שמע:

האומר: "התקבל גט זה לאשתי",

או "הולך גט זה לאשתי",

רצה לחזור - יחזור.

האשה שאמרה: "התקבל לי גיטי",

רצה לחזור - לא יחזור".

מאי לאו ב"הילך", ורבי נתן.

סג, ב

לא, ב"הולך", ורבי.

תא שמע:

"לפיכך, אם אמר לו הבעל: "אי אפשי שתקבל לה אלא הולך ותן לה",

רצה לחזור - יחזור".

טעמא דאמר: "אי אפשי", הא לא אומר: "אי אפשי",

רצה לחזור - לא יחזור.

מאי לאו ב"הילך" ורבי נתן.

לא, ב"הולך" ורבי.

תא שמע:

הולך גט זה לאשתי" -

רצה לחזור בו - יחזור.

"הילך גט זה לאשתי" -

רצה לחזור - לא יחזור".

מאן שמעת ליה דאמר ב"הולך", רצה לחזור יחזור?

רבי נתן,

וקאמר: ב"הילך",

רצה לחזור - לא יחזור,

שמע מינה: "הילך" כ"זכי דמי,

שמע מינה.

רש"י

נעשה שלוחו ושלוחה וחולצת.
 אם מת הבעל קודם שהגיע גט
 לידה חולצת ולא מתייבמת:
מספקא ליה אי הולך כזכי.
 ונתגרשה בקבלתו של זה אי לאו
 כזכי:
חייב. המשלח באחריותו שהרי
 לא צוהו המלוה לשולחו:
ואם בא לחזור אינו חוזר. אלמא
 כזכי דמי:
ספק ממונא לקולא. והמוציא
 מחבירו ידו על התחתונה לפיכך
 אינו חוזר:

.6 סג, ב

אָתְמַר:

"הַתְּקַבֵּל לִי גִיטִי", וְ"אֲשַׁתְּךָ אִמְרָה הַתְּקַבֵּל לִי גִיטִי",
 וְהוּא, אֹמֵר: "הוֹלֵךְ וְתֵן לָהּ".

אָמַר רַבִּי אָבָא אָמַר רַב הוּנָא אָמַר רַב:

נַעֲשֶׂה שְׁלוּחוֹ וְשְׁלוּחָהּ וְחוֹלְצָת.

לְמִימְרָא: דְּמַסְפָּקָא לִיה לְרַב אִי "הוֹלֵךְ" כְּ"זָכִי" דְּמִי אִי לָאוּ כְּ"זָכִי" דְּמִי.

וְהָא אָתְמַר: "הוֹלֵךְ מְנָה לְפִלוּנִי שְׂאֵנִי חַיִּיב לִי":

אָמַר רַב:

חַיִּיב בְּאַחֲרֵיּוֹתוֹ, וְאִם בָּא לְחֹזֵר - אֵינֹ חוֹזֵר!

הֵתָם סְפֵק מְמוֹנָא לְקוּלָא - לְקוּלָא,

הֵכָא סְפֵק אִיסוּרָא לְחוּמְרָא.

7. סג, ב

כ"י

משום בזיון דבעל כסבור קלותי בעיניי שאינה מקבלתו בעצמה דאילו כי עבדא לקבל מיד הבעל אין כאן חשש בזיון דהא ידע ולא קפיד:

משום חצרה הבאה לה לאחר מיכן. לאחר שנתן לה הבעל הגט בחצר של אחרים קטאתו דההוא לאו גיטא הוה דבעינן ונתן בידה או בחצרה דאיתרבאי מידה וזה בשעה שנתן לא היה החצר שלה וגזרינן שלא יקבל שליח האשה מיד שליח בעלה משום דדמי להא שקדם הבעל ומסרו ליד שליח ואחר כך עשתה היא שליח לקבלו ואתו נמי למימר חצר הוי שליח הבעל וכשקטאתו היא נעשה החצר עצמו שלוחה: **מאי בינייהו.** בין הני תרי לישני:

דקדמה איהי ושוייה שליח. דידה קודם שמסר הבעל ליד שלוחו דהשתא לא דמי לחצר הבא לאחר מיכן:

ליהוי בידך. ותהיה אתה שלוחי לקבלה:

אם איתא לדברי חנינא. אם הייתי יודע שהלכה כמותו:

עבידנא. בהא מילתא עובדא כוותיה ואמינא מגורשת ולא חישינן לחצרה הבאה לאחר מיכן:

לא חזרה שליחות אצל הבעל. שליח שחזר ונעשה שליח למי שנשתלח לו ניתק משליחות הראשון עד שלא היה לו שהות לחזור אצל שולחו ולומר עשיתי שליחותך ושליחות שאינה ראויה לחזור ולהגיד אינה שליחות:

נתיישב בדבר. נעיינן בה עד שיתיישב דעתנו להשיב כהלכה: **הדור שלוחו.** לאחר ימים לדעת מה נתיישב בדבר:

כל הני. כל אלו פעמים חוזרים ושולחים:

הוי דבר שבערוה. שנוולד בו ספק בבית המדרש:

חולצת ולא מתייבמת. אם מת: **הוה עובדא.** כי האי גוונא:

ואצרכה גט. אחר משום דלא חזרה שליחות:

תרתיה. בתמיה אם גט למה חליצה משמת:

גט מחיים. אם באת לינשא מחיים צריכה גט שני:

וחליצה לאחר מיתה. אם מת ולא נתן לה גט:

אמר רב:

אין האשה עושה שליח לקבל לה גיטה מיד שליח בעלה.

ורבי חנינא אמר:

אשה עושה שליח לקבל לה גיטה מיד שליח בעלה.

מאי טעמא דרב?

איבעית אימא:

משום בזיון של הבעל.

אי בעית אימא:

משום חצרה הבא לאחר מיכן.

מאי בינייהו?

איכא בינייהו:

דקדמה איהי ושוייה שליח מעיקרא.

ההוא גברא דשדר לה גיטא לדביתהו, אול שליחא אשפחה פי תבה וקא לישא, אמר לה: "הילך גיטך", אמרה ליה: "ליהוי בידך".

אמר רב נחמן:

אם איתא לדברי חנינא, עבדי בה עובדא.

אמר ליה רבא:

ואם איתא לדברי חנינא, עבדת בה עובדא!?

הא לא חזרה שליחות אצל הבעל!

שלוחה לקמיה דרבי אמי,

שלח להו: לא חזרה שליחות אצל הבעל.

ורבי חייא בר אבא אמר:

נתיישב בדבר.

הדור שלוחה קמיה דרבי חייא בר אבא,

אמר: כל הני שלחו לה ואזלי?

פי היכי דמספקא להו לדידהו, הכי נמי מספקא לן לדידן.

הוי דבר שבפירוה,

ודבר שבפירוה חולצת.

הוה עובדא ואצרכה רב יצחק בר שמואל בר מרתא גט.

תרתיה!?

גט - מחיים,

וחליצה - לאחר מיתה.

8. סג, ב

רש"י

נפאתה. כך שמה:
אזול סהדי. שאמר להם בעל כתבו גט ותנו לה:
וכתבו תפאתה. טעו בשמה:
עשו עדים שליחותם. לגט אחד עשאם שלוחים ועדים והרי כתבו גט אחד ואינן שלוחים עוד לחזור ולכתוב גט כשר:
ואבד. קודם שנתנוהו לה:
עשו עדים שליחותם. ואינן רשאיין לכתוב גט שני וליתן לה שהרי כבר כתבו גט כשר:
כתבו ותנו לשליח. לשליח שלי שמיניתי וכן עשו ואבד בדרך מי אמרינן עשו כל שליחותם ונסתלקו:
או דלמא. האי נמי עד שיבא גט לידה ותתגרש עשאן שלוחין לכתוב אלא לטירחא דידהו חש שלא להטריחם בהולכה:
א"ל רבינא לרב אשי ויוליד לה מהו. את"ל בהך דלא אמר אלא כתבו ותנו לשליח והם כתבו ונתנו לו ואבד דעשו שליחותם דהא כל מה שצום גמרו ועשו הכא מאי מי אמרינן כיון דאמר כתבו ותנו לשליח ויוליד לה עשאן שלוחים לחזור ולכתוב עד שיגיע לידה לכך פירש להם כל כך או דלמא לא שנא:

ההיא דהווי קרו לה נפאתה, אזול סהדי כתוב: "תפאתה".
 אָמַר רַב יִצְחָק בַּר שְׁמוּאֵל בַּר מֵרְתָא מִשְׁמִייה דְרַב:
 עֲשׂוּ עֲדִים שְׁלִיחוֹתָן.

מתקיף לה רבה:
 מי קאמר להו: "כתבו חספא וקבו לה"?

אָלָא אָמַר רַבָּה:
 וְדַאי, אִי כְתוּב סְהָדִי גִיטָא מַעְלֵיא וְאָבַד - עֲשׂוּ עֲדִים שְׁלִיחוֹתָן.

מתקיף לה רב נחמן:
 מי קאמר להו: "כתבו ונאחזה בכייבינו"?

אָלָא אָמַר רַב נַחְמָן:
 כּוֹתְבִין וְנוֹתְנִין, אֶפְּלוּ מֵאָה פְּעָמִים.

בְּעָא מִיְנֵיהּ רַבָּא מַרְבַּ נַחְמָן:
 "כְּתַבּוּ וְתִנּוּ לְשִׁלְיָח", מַהוּ?

סְלוּקֵי סְלִיק לְהוּ,
 או דילמא:
 לְטִירְחָא דִידְהוּ חֵיִישׁ?

אָמַר לֵיהּ רַבִּינָא לְרַב אֲשִׁי:
 "... וְיֹולִיד לָהּ", מַהוּ?

תיקו.

כ"י

ה"ג. טול לי שא לי יהא לי בידך
כו':

9. סג, ב

"רבן שמעון בן גמליאל אומר:
אף האומרת: "טול לי גיטי",
אם רצה לחזור - לא יחזור."

תנו רבנן:
"טול לי",
"שא לי",
"יהא לי בידך" -
בולן לשון קבלה הו'.

10. סג, ב - סד, א

רז"י

משנה

האשה שאמרה: "התקבל לי גטי" - צריכה שתי כיתי עדים, שנים שאומרים: "בפנינו אמרה", ושנים: "בפנינו קבל וקרע".
אפילו הן הראשונים והן האחרונים, או אחד מן הראשונים ואחד מן האחרונים, ואחד מצטרף עמהן.

סד, א

גמרא

איתמר:
בעל אומר לפקדון,
ושליש אומר: לגירושין,
מי נאמן?
רב הונא אומר: בעל נאמן.
ורב חסדא אומר: שליש נאמן.

"רב הונא אומר: בעל נאמן" - אם איתא לגירושין יהביה ניהליה, לדידה הוה יהיב לה ניהלה.
"ורב חסדא אומר: שליש נאמן" - דהא הימניה.

מתיב רבי אבא:
"הודאת בעל דין - כמאה עדים דמי,
ושליש נאמן משניהם.
ביצד?
זה אומר כן,
וזה אומר כן,
שליש - נאמן!"

שאני ממון, דאיתיהיב למחילה.

והא תניא:
"וכן לגיטין!"

גיטי ממון.

והתניא:
"וכן לשטרות!"

מידי גבי הדדי תניא!?

תנן:

"האשה שאמרה: 'התקבל לי גיטי' - צריכה שתי כיתי עדים, שנים שאמרו: 'בפנינו אמרה', ושנים שאמרו: 'בפנינו קבל וקרע'."
ואמאי? ליהמניה לשליש!

מי קא נפיק גיטא מתותי ידיה דליהמניה!?

תינח 'אמרה', 'קיבל' למה לי!

אמר רבא:
הא מני? רבי אלעזר היא,
דאמר: עדי מסירה כרתי.

מתני'

האשה שאמרה התקבל לי גיטי. והוא חזר ואמר קבלתי: צריכה. להביא לפנינו ב' כיתי עדים: שנים שיאמרו בפנינו אמרה. לו לקבלו: ושנים או אחד מן הראשונים ואחד מן האחרונים ואחד. שלישי שנעשה עד בזו ובזו מצטרף עמהם:

גמ'

בעל אומר לפקדון. גט שנתון ביד שלישי בעל אומר לפקדון נתתיו בידך ושליש אומר לגירושין נתת לי שהייתי שלוחה לקבלה ונתגרשה בקבלתי והאיש והאשה יחד בעיר:

דהא הימניה. כשמסרו בידו:

דאיתיהיב למחילה. שאם מחלו מחול הלכך שלישי נאמן דכיון שהאמינו ומסר בידו נתרצה בהבטחתו עליו למחול על ממונו ולהאמין כל מה שיאמר אבל במילתא דאיסורא אין בידו להאמין:

גיטי ממון. שאין גט אלא לשון שטר:

מידי גבי הדדי תניא. וכן לגיטין וכן לשטרות דנימא מדהא לשטרות דממון קמיינתא לגיטי נשים הני תרי תנאי נינהו ותרוייהו בממון איירי:

ואמאי. בעי עדים כלל לא בקבלה ולא באמירה אלא באמירתו בלבד להימניה דהא הימניה בעל:

מי קא נפיק גיטא מתותי ידיה. בפנינו להראותו לנו דניהמניה הא קרעו ואע"פ שהקרעים בידו בפנינו אין שלישי אא"כ השלישית בידו דמיגו דאי בעי הוה עביד ביה מאי דקאמר נאמן נמי על אמירתו אבל זה שקרעו אין בידו למוסרו בידה:

תינח אמרה קיבל למה לי. לאתויי עדים שראוהו מקבלו מיד הבעל הרי הוא בידו בפנינו והא ודאי קבליה:

רבי אלעזר היא. דאמר אין גט כשר בלא עדי מסירה:

רש"י

קרע למה לי. כלומר למה לי
למקרעיה:
שעת גזרת המלכות הוה. שגזרו
על המצות:
שליש גופיה לא מהימן. ואיהי
כי אמרה משמיה מהימנא:

"קרע" למה לי?

אמר רב יהודה אמר רב:
בשעת הגזירה שנו.

אמר רבה:

ומודה רב הונא, דאי אמרה איהי: לדידי אמר לי שליש דלגרושין יהביה ניהליה - מהימנא.

מי איכא מידי דשליש גופיה לא מהימן, ואיהי מהימנא?!

אלא, אי אמרה קמאי דידי לגרושין יהביה ניהליה מהימנא,
מיגו דאי בעיא אמרה לדידה יהביה ניהליה בעל.

11. סד, א-ב

רפ"י

בעל אומר לגירושין. נתתיו לשליש למוסרו לה:
 גירשתי את אשתי נאמן. דמה לו לשקר הרי בידו לגרשה:
 מי קאמר גירשתי. שליח להולכה הוא דעבד:
 ונימא דחזקה שליח כו'. כיון דבעל נאמן דמסריה להאי על מנת לגרשה נימא שחזקה שהשליח עושה שליחותו:
 אסור בכל הנשים. שמא זו קרובת ארוסתו שקדש לו שלוחו היא א"י חזר שלוחו לומר לו פלונית קדשתי לך או לא קדשתי לך שום אשה:
 לחומרא. כי הא דרבי יצחק:

בעל אומר לגירושין, ושליש אומר לגירושין, והיא אומרת: נתן לי, ואבד.

אמר רבי יוחנן: הנה דבר שבפירושה, ואין דבר שבפירושה פחות משנים.

ואמאי? וליהימניה לשליש!

מי קא נפיק גיטא מתותי ידיה דליהימניה!?

והימניה לבעל, דאמר רב חייא בר אבין אמר רבי יוחנן: בעל שאמר: "גירשתי את אשתי" - נאמן!

מי קאמר: "גירשתי"!?

ולימא: חזקה שליח עושה שליחותו! דאמר רבי יצחק: האומר לשלוחו: "צא וקדש לי אשה" סתם, ומת שלוחו - אסור בכל הנשים שבועולם, חזקה שליח עושה שליחותו!

סד, הני מילי לחומרא, אבל לקולא - לא.

והימניה לדידה מדרב המנונא, דאמר רב המנונא: האשה שאמרה לבעלה: "גירשתיני" - נאמנת, חזקה אין האשה מעיזה פניה בפני בעלה!

הני מילי היכא דליכא דקא מסייע לה, אבל היכא דמסייע לה, מעיזה ומעיזה.

12. סד, ב

רש"י

מתני'

היא ואביה. או היא או אביה
היא יש לה יד דהא גדולה היא
ואביה נמי זכאי לקבלו ומי"מ יד
דידה כדקיימא קיימא דהא
גדולה היא ואם היתה יתומה
היא מהוה את עצמה והיא
מקבלת את גיטה והשתא נמי
לא שנא:

גמ'

יד דידה לאו כלום היא. דלגמרי
אוקמה רחמנא ברשותיה כל
ימי נערות אלא א"כ ניסת:

משנה

נערה המאורסה:

היא ואביה מקבלין את גיטה.

אמר רבי יהודה:

אין שתי ידים זוכות באחת, אלא אביה מקבל את גיטה בלבד.

וכל שאינה יכולה לשמור את גיטה - אינה יכולה להתגרש.

גמרא

במאי קמיפלגי?

רבנן סברי: ידא יתירתא זכי לה רחמנא.

ורבי יהודה סבר: במקום אביה, יד דילה לאו כלום היא.

רַש"י

אינה מתגרשת. דכתיב ושלחה מביתו מי שמשלחה ואינה חוזרת יצתה זו שמשלחה וחוזרת הכי דרשינן לה ביבמות בפרק חרש שנשא (דף קיג:): הלכך אפילו בקבלת אביה אינה מתגרשת:

כל שמשמרת דבר אחר מחמת גיטה. שאם אבדה גיטה משמרת דבר אחר שאינו דומה לו וסבורה שהוא גיטה: **הא שוטה בעלמא היא.** ואין לך משלחת וחוזרת יותר ממנה דמדלא קתני שמשמרת שטר אחר מכלל דלאו שטר הוא אלא מידי דלא דמי ליה

13. סד, ב

"וְכַל שְׂאִינָה יְכוּלָה לְשַׁמּוֹר אֶת גִּיטָהּ [- אִינָה יְכוּלָה לְהַתְּגַרְשׁ]."

תנו רבנן:

"קְטַנָּה הַיּוֹדַעַת לְשַׁמּוֹר אֶת גִּיטָהּ - מִתְּגַרְשָׁת, וְשְׂאִינָה יוֹדַעַת לְשַׁמּוֹר אֶת גִּיטָהּ - אִינָה מִתְּגַרְשָׁת.

וְאִיזוֹ הִיא "קְטַנָּה"?

כָּל שֶׁמְשַׁמְרֶת גִּיטָהּ וְדָבָר אַחֵר."

מאי קאמר?

אמר רבי יוחנן:

הכי קאמר: כל שמשמרת דבר אחר מחמת גיטה.

מתקיף לה רב הונא בר מנוח:

הא שוטה בעלמא היא!

אלא אמר רב הונא בר מנוח משמיה דרב אחא בריה דרב איקא:

כל שמשמרת בין גיטה לדבר אחר.

14. סד, ב - סה, א

כ"ז

[צורר וזורקו]. קטן שנותנין לו צורר וזורקו וכשנותנין לו אגוז נוטלו:

זוכה לעצמו ואינו זוכה לאחרים. אם זיכה אדם לחברו דבר ע"י אותו קטן שמסר בידו החפץ ואמר זכה בחפץ זה לפלוני לא זכה ואם בא הנותן לחזור חוזר:

הפץ ומחזירו לאחר שעה. כשתובעין אותו ממנו:

זוכה אף לאחרים. ומדרבנן: **דא ודא.** שתי תקנות אלו דינן שוה:

מאי אחת היא. שניהם לזכות או שניהם שלא לזכות:

וורדאן. מאנשי וורדניא מקום: **משתתפים במבוי.** להיות כל החצרות מוציאין לתוכו ויטלטלו בכלן:

את החבית. שהיין בתוכה לשיתוף דסתם שיתוף ביין:

מאי בעיא גביה. הרי היא יוצאת בסימנין:

שיתופי מבואות דרבנן. דמדאורייתא אין אסור להכניס ולהוציא אלא מרשות היחיד לרשות הרבים:

אשתיק וורדאן. נאלם שלא השיב תשובה על תירוץ זה:

מערימין. לפדותו בלא חומש שאדם מוסיף חומש כשפודה את מעשר שני שלו ואינו מוסיף חומש על של אחרים אם קונה מחבירו:

ופדו בהן מעשר שני. ממנו דהוה להו אחרים לגביה והם סמוכים על שולחנו ושלהם שלו שהם חוזרים ונותנים לו:

אלא בזמן שהיובל נוהג. דבעינן ואיש אל משפחתו תשובו (ויקרא כה):

אמר רב יהודה אמר רבי אסי:

צ'ורר וז'ורקו, אגוז ונוטלו - זוכה לעצמו, ואין זוכה לאחרים. חפץ ומחזירו לאחר שעה - זוכה בין לעצמו ובין לאחרים.

כי אמריתה קמיה דשמואל, אמר לי: דא ודא - אחת היא.

מאי דא ודא אחת היא?

אמר רב חסדא:

אחד זה ואחד זה - זוכה לעצמו, ואין זוכה לאחרים.

מתיב רב חיננא וורדאן:

"ביצד משתתפין במבוי?"

מניח את החבית, ואומר: "הרי זו לכל בני המבוי", ומזקה להם על ידי בנו ובתו הגדולים, ועל ידי עבדו ושפחתו העבדים."

האי "שפחה" היכי דמי?

אי דאתיא שתי שערות - מאי בעיא גביה! אלא לאו דלא אתיא שתי שערות, וקתני: "זוכה לאחרים!"

שאני שיתופי מבואות דרבנן.

אמר רב חסדא:

אישתיק וורדאן.

מאי הוה ליה למימר?

סה, א כל דתקון רבנן אפצין דאורייתא תקון.

ואידך?

כי אמרינן: כל דתקון רבנן אפצין דאורייתא תקון - במילתא דאית לה עיקר מן התורה, אבל מילתא דלית לה עיקר מן התורה - לא.

מתיב רב אשי:

"מערימין על מעשר שני."

ביצד?

אומר אדם לבנו ובתו הגדולים,

לעבדו ושפחתו העבדים:

"הא לכם מעות הללו ופדו בהן מעשר שני זה" ואוכלו, בלא חומש."

האי "שפחה" היכי דמי?

אי דאתיא שתי שערות - מאי בעיא גביה!

אלא לאו דלא אתיא שתי שערות!

הכא במאי עסקינן:

במעשר בזמן הזה דרבנן.

ואמה העבריה בזמן הזה מי איכא!?

והתניא:

"אין עבד עברי נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג!"

אלא, בעצין שאינו נקוב, דרבנן.

15. סה, א

רס"י

שלש מדות. חלוקות בזכיית קטן:
וכנגדן בקטנה. חשיב לה יודעת לשמור קידושיה ומתקדשת בקידושי אמה או אחיה לדעתה או בקבלת עצמה אם יתומה היא:

למיאון. שצריכה למאן ואינה יוצאה בלא מיאון דתנן ביבמות (דף קז:). כל תינוקות שאינה יכולה לשמור קדושיה אינה צריכה למאן וזו יודעת לשמור היא:

הפעוטות. תנן בהניזקין (לעיל דף נט:). דמקחן מקח במטלטלין ופרשי' כבר שית כבר תמני:

וכנגדן בקטנה. משהגיעה לימים הללו משלחה ואינה חוזרת קרינא בה ומתגרשת בקבלת עצמה אפי' קיבל בה אביה קידושין ומת ואע"פ שקידושיה קידושין מן התורה:

הגיעו לעונת נדרים. שנה אחת לפני נערותה נדריה נבדקין כדתנן במס' נדה (דף מה:). בת אחת עשרה שנה ויום אחד נדריה נבדקין ואם ידעה לומר לשם מי נדרה לשם מי הקדישה נדרה נדר והקדישה הקדש:

חולצת. אם הביאה סימנין ולא אמרי' שומא נינהו אבל קודם הזמן הזה קטנה היא ואין סימניה סימנין ואינה חולצת דאיש כתוב בפרשה ומקשינן אשה לאיש:

למכור בנכסי אביו. קרקעות: **עד שיהא בן עשרים.** הוי קטן:

אמר רבא:

ש'לש מדות בקטן:

צ'רור - וזורקו, א'גוז - ונוטלו - זוכה לעצמו ואין זוכה לאחרים, וכנגדן בקטנה - מתקדשת למיאון.

הפעוטות:

מקחן - מקח, וממכרן - ממכר במטלטלין. וכנגדן בקטנה - מתגרשת בקידושי אביה.

הגיעו לעונת נדרים:

נדריהן - נדר, והקדשן - הקדש, וכנגדן בקטנה - חולצת.

ולמכור בנכסי אביו - עד שיהא בן עשרים.

16. סה, א

רש"י

מתני'

אם רצה הבעל לחזור. קודם שיגיע גט לידה:
פסול. דאין רצונו שיעליזו עליו שם וקפידא היא:
הרי היא במקום פלוני. אינו אלא כמראה מקום שם תמצאנה:
ור' אלעזר מכשיר. טעמא מפרש בגמ':

גמ'

מאי שנא רישא דלא פליג רבי אלעזר. גבי תן גט זה לאשתי במקום פלוני וקתני פסול:
מדעתיה מגרש. והדבר תלוי בו איכא למימר קפידא היא ודוקא קאמר ליה אבל איהי דבעל כרחה מיגרשה מנא ידעה דניחא ליה לבעל למיתבי התם הלכך אינה אלא כמראה מקום שם תמצאנו:

משנה

קטנה שאמרה: "התקבל לי גיטי" - אינו גט עד שיגיע גט לידה, לפיכך, אם רצה הבעל לחזור - יחזור. שאין קטן עושה שליח.

ואם אמר לו, אביה: "צא והתקבל לבתי גיטה", אם רצה לחזור - לא יחזור.

האומר: "תן גט זה לאשתי במקום פלוני", ונתנו לה במקום אחר - פסול. הרי היא במקום פלוני, ונתנו לה במקום אחר - כשר.

האשה שאמרה: "התקבל לי גיטי במקום פלוני", וקיבלו לה במקום אחר - פסול, רבי אלעזר מכשיר.

הבא לי גיטי ממקום פלוני, והביאו לה ממקום אחר - כשר.

גמרא

ורבי אלעזר,

מאי שנא רישא - דלא פליג, ומאי שנא סיפא - דפליג?

איהו דמדעתיה מגרש - קפיד

איהי - דבעל כרחה מתגרשת, מראה מקום היא לו.

17. סה, א-ב

כ"י

מתני'

הבא לי גיטי אוכלת בתרומה.
אם אשת כהן היא עד שיגיע גט לידה:

לאותו מקום. שכך אמרה לו לא תהא שלוחי לקבלה אלא שם ובגמרא פריך וגיטא היכי הוי הואיל וקיבלו במקום אחר ואפי' כשיגיע שם והא תנן לעיל פסול:

אוסר מיד. משפירש מאצלה רבי אלעזר לטעמיה דמכשיר כשקיבלו במקום אחר דמראה מקום היא לו ומשעת קבלה איגרשא לה לפיכך משעה שפירש מלפניה אסורה שמה מצאו חוץ לעיר וקיבלו הימנו:

גמ'

וזימנין דמשכחת ליה בבבל. כיון דהדר אמרה ליה הכי מכלל דלא קפדה אי מקבל ליה בדוכתא אחרינא והאי דקבעה ליה עיקר במתא מחסיא הכי קאמרה לא תהא שלוחי לקבלה להתגרש אני על ידך עד דמטית התם:

משנה

"הבא לי גיטי" - אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לידה.
"התקבל לי גיטי" - אסורה לאכול בתרומה מיד.
"התקבל לי גיטי במקום פלוני" - אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לאותו מקום, רבי אלעזר אוסר מיד.

גמרא

וגיטא מיהא הוי?
והאמרת רישא: לא הוי גיטא!

לא צריכא דאמרה ליה:

"התקבל לי גיטא במתא מחסיא, וזימנין דמשכחת ליה בבבל".
והכי קאמרה ליה: "משקל כל היכא דמשכחת ליה שקליה מיניה גיטא לא הוי עד דמטית למתא מחסיא.

סה, ב

18. סה, ב

[**"התקבל לי גיטי במקום פלוני" - אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לאותו מקום.**
ורבי אלעזר אוסר מיד."

פשיטא!

דהא מראה מקום היא לו!

לא צריכא דאמרה ליה: זיל למזרח דאיתיה במזרח, וקא אזל למערב,
מהו דתימא: במערב הא ליתיה,
קא משמע לו, דיילמא בהדי דקאזיל מיגס גאים ביה ויהב ליה גיטא.

האומר לשלוחו: "ערב לי בתמרים" וערב לו בגרוגרות
"בגרוגרות" וערב לו בתמרים,

תני חדא: "עידובו עירוב",
ותניא אידך: "אין עידובו עירוב!"

אמר רבה:

לא קשיא:

הא - רבנן,

הא - רבי אלעזר.

"הא - רבנן" - דאמרי: קפידא.

"הא - רבי אלעזר" - דאמר: מראה מקום היא לו.

ורב יוסף אמר:

הא והא - רבנן.

כאן - בשלו,

כאן - בשל חברו.

אמר ליה אביי:

ואלא הא דתניא:

"האומר לשלוחו: 'ערב לי במגדל' וערב לו בשוכך,
"בשוכך" וערב לו במגדל"

דתניא חדא: "עידובו עירוב",

ותניא אידך: "אין עידובו עירוב!"

התם - מאי "שלו" ו"של חברו" איכא?!

התם נמי איכא פירי דמגדל, ופירי דשוכך.

ר"י

דהא מראה מקום היא לו.
דאמר רבי אלעזר לעיל אשה
כיון דלאו בדידה תליא קביעות
מקומה לא הויא קפידא אלא
כמראה מקום:

לא צריכא. הא דאיצטריך
למיתני אוסר מיד אלא דאיתיה
לבעל במזרח והאי שליח אזיל
למערב:

מהו דתימא. לא תתסר מיד
דהא למערב ליתיה לבעל
דניחוש דלמא משכח ליה
באורחיה בצאתו מן העיר:
מיגס גייס ביה. פוגע בו:

ערב לי בתמרים. לסוף אלפים
של תחום:

הא רבנן. דאמרי לעיל גבי דידה
אעייג דלא בדידה תליא ולא
איכפת לה אמרי כל מאי דאמר
איניש לשלוחיה אי שני לאו
שלוחיה הוא ה"נ אין עירובו
עירוב:

מראה מקום הוא לו. במידי
דליכא פסידא ולא איכפת ליה:

הא והא רבנן. ואינהו נמי לא
אמור קפידא אלא גבי אשה
דהתם ניחא ליה דתיתזיל ולא
בדוכתא אחרינא והנך מתנייתא
כאן בשלו עירובו עירוב דלא
איכפת ליה והאי דקתני אינו
עירוב כגון דיהב ליה חבריה
רשות לערובי מתמרים דידיה
ואמר לו האיך לשלוחיה ערב לי
בתמרים דפלוני דהכא ודאי
קפידא הוא דבגרוגרות דחבריה
לית ליה רשותא:

במגדל. קא סלקא דעתין הנח לי
עירובי במגדל שבסוף אלפים:

מאי שלו ומאי של חברו איכא.
דמקפיד מי מקפיד ההוא
חבריה אי מנח ליה בהאי או
בהאי:

פירי דמגדל. במגדל דקתני לאו
לאתנוחיה הוא אלא ערב לי
מפירות פלוני שיש לו במגדל:

19. סה, ב

רש"י

מתני'

כתבו גט ותנו לאשתי. לשון בני אדם הוא כבר החזיקו בו לקרות לספר כריתות אשה גט: **גרשוה.** נמי כבר נהגו לקרות גירושין: **כתבו איגרת ותנו לה.** גם זה לשון הגט שכותבין בו ודן דיהוי ליכי מינאי ספר תירוכין ואיגרת שבוקין: **פטרוה לא אמר כלום.** דדלמא לשון פטור וחובה להקל מעליה חובות שחייבת: **פרנסוה.** כל לשון פרנסה לשון עשיית צרכיה הוא קונדיי"ר {קונדיי"ד: ציוד, צרכים} בלע"ז כמו לפרנסה שמין באב (כתובות דף סח.) וכמו מוציאין לפרנסה ואין מוציאין למזונות (שם דף סט.) הלכך לא ידעינן אי צורכי גט הוא שלא תהא זקוקה ליבם או צורכי מלבוש וכסות הוא: **כנימוס.** כחוק לא ידעינן אי חק גט אי חק מזון וכסות וכן כראוי:

גמ'

שלחוה. לשון ושלחה מביתו (דברים כד) נקט האי גברא: **שבקוה.** לשון אגרת שבוקין: **תרכוה.** לשון תרוכין גירושין: **ר' נתן אומר פיטרוה דבריו קיימין.** לשון גט פטורין כך שמעתי ולי נראה הפוך פטרוה שעל כרחך בלשון צואה הוא כמו שלחוה וכמו דברו שברו הוא לשון גט פטורין שהוא דגש פיטרוה שבלשון צוואה הוא רפי כמו אמרו שלחו מכם (בראשית מב) שמעו מלכים (שופטים ה) אף פיטרוה הוא לשון פטור וחובה דאי לשון פטורין היה צו להדגיש פטרוה: **רבי נתן דבבלאה הוא.** שבא מבבל כדאמרין בבבא בתרא (דף קלא.) והעזתי פני בנתן הבבלי: **ודייק בין פיטרוה לפטרוה.** שמספרין פעמים בלשון ארמי ופעמים בלשון עברי הלכך כי אמר פטרוה לשון גט פטורין הוא שהדגיש וסיפר בלשון ארמי וכי אמר פיטרוה סיפר בלשון עברי ואמר לשון פטור וחובה: **תנא דידן דבר ארעא דישראל הוא.** וכל סיפורו לשון עברי לא דייק בין פטרוה ובין פיטרוה ולא לגט פטורין איכוון דפיטורין לשון ארמי הוא תרגום של שילוח: **הוציאה מהו.** מי אמרי' לישנא דקרא נקט ויצאה מביתו (דברים כד) או דילמא לאו לישנא דקרא הוא דלא כתיב והוציאה מביתו אלא ויצאה היא מעצמה: **עזובה מהו.** לשון איגרת שיבוקין הוא או דלמא כיון דלאו לשון עזיבה כתבינן בגט לאו לישנא דגיטא הוא: **התירוה מהו.** לשון מותרת לכל אדם הוא או לשון התרת נדרים או התרת חגורה: **פשוט מיהא.** מתניתא חדא מהני בעיין עשו לה כדת לא אמר כלום:

משנה

האומר: "כתבו גט ותנו לאשתי", **"גרשוה"**, **"כתבו איגרת ותנו לה"** - **הרי אלו יכתבו ויתנו.**

"פטרוה", **"פרנסוה"**, **"עשו לה כנימוס"**, **"עשו לה כראוי"** - **לא אמר כלום.**

גמרא

תנו רבנן: **"שלחוה"**, **"שבקוה"**, **"תרכוה"** - **הרי אלו יכתבו ויתנו.**

"פטרוה", **"פרנסוה"**, **"עשו לה כנימוס"**, **"עשו לה כראוי"** - **לא אמר כלום.**

תנאי:

"דבי נתן אומר: **"פטרוה"** - **דבריו קיימין,** **"פיטרוה"** - **לא אמר כלום.**

אמר רבא:

רבי נתן דבבלאה הוא ודייק בין "פיטרוה" ל"פטרוה", **תנא דידן דבר ארץ ישראל הוא, לא דייק.**

איבעיא להו

"הוציאהו", מהו?
"עזובה", מהו?
"התירוה", מהו?
"הניחוה", מהו?
"הועילו לה", מהו?
"עשו לה כדת", מהו?

פשוט מיהא תדא,

דתנאי:

"עשו לה כדת", **"עשו לה כנימוס"**, **"עשו לה כראוי"** - **לא אמר כלום.**

20. סה, ב - סו, א

כ"י

מתני'
היוצא בקולר. ליהרג למלכות:
ואמר כתבו. אע"פ שלא אמר
 תנו:
יכתבו ויתנו. דאגב פחדיה טריד
 ולא פריש:
המפרש. לים:
והיוצא בשיירא. למדברות:
המסוכן. חולה:

גמ'
מחמרא. מין שיש לי:
דרא רבי אבינא לסילתיה.
 יטעון רבי אבינא סלו על כתיפו
 למזונותיו להוצאת הדרך וילך
 לו אצל רב הונא רבו כי על פיו
 ושמעותיו יזכה במתנה בלא
 קנין:
דאמר ר"ה. בפרק מי שאחזו
 (לקמן דף עב:):
גיטו. דשכיב מרע:
כמתנתו כו'. ומינה ילפינן אגן
 נמי דמה גיטו אע"ג דלא פריש
 תנו נותנין כדתנן במתניתין
 ביוצא בקולר ובמסוכן אף
 מתנתו כו':
לאחר מיתה מי איכא. לאחר
 שמת מי מגרשה ובשעת מיתה
 הוזקקה ליבם ולהא מילתא
 היכי נדמינהו:
אלא ר' אבא. לאו הכי אתקיף
 אלא הא קשיא ליה אדרי זירא
 דאמר קנה רבי אבינא להא
 מתנה דגניבא:
במקצת. ששייר לעצמו שלא נתן
 כל נכסיו ובעי קנין דהכי קיי"ל
 בב"ב בפרק מי שמת (דף קנא:):
 דכיון ששייר לגרמיה מידי אינו
 כמצוה מחמת מיתה הואיל וחס
 על פרנסת עצמו והרי היא
 כמתנת בריא:
ופרכינן. מכלל דרב הונא סבר
 דלא בעי קנין:
דמצוה מחמת מיתה הוא. שהיה
 יודע שהיוצא בקולר אינו חוזר:
הכי קשיא ליה. היכי נקני:
חמרא לא אמר. הבו ליה חמרא
 בארבע מאה זוזי:
דמי חמרא לא קאמר. הבו ליה
 ארבע מאה זוזי מדמי חמרא
 דנימא לזבונא חמרא ומיתב
 ליה:
מחמרא קאמר. זוזי מחמרא
 קאמר דניתבו ליה וכי עושין
 מעות מין:
כדי לייפות את כחו. לכך לא
 פירש לא זו ולא זו כדי לייפות
 את כחו שיהא לו כל היין שלו
 אחריות שאם אמר תנו לו יין
 אם החמיץ מן היין מאה חביות
 היו היורשין אומרים לו שלך
 החמיץ ואי אמר דמי חמרא
 ומכרו ממנו קצת ואבדו המעות
 אומרים לו אבדו מעותיך הלכך
 אמר מחמרא דמשמע יין ודמיו
 שהכל אחריות לו:

מְשֻׁנָּה

בְּרַאשׁוֹנָה הִיוּ אוֹמְרִים:
הַיּוֹצֵא בְּקוֹלָר, וְאָמַר: "כְּתֹבּוּ גִט לְאִשְׁתִּי" - הָרִי אֵלַי יִכְתְּבוּ וַיִּתְּנוּ.
חֶזְרוּ לומר:
אִף הַמְּפָרֵשׁ, וְהַיּוֹצֵא בְּשִׁירָא.
רַבִּי שִׁמְעוֹן שְׂזוּרֵי אוֹמַר:
אִף הַמְּסוּכָּן.

גְּמָרָא

גְּנִיבָא יוֹצֵא בְּקוֹלָר הוּוּ,
 כִּי הָוָה קָא נְפִיק, אָמַר: הֲבֵנו אַרְבַּע מָאָה זוּזֵי לְרַבִּי אַבִּינָא, מִחֲמַרָּא דְנָהַר פְּנִיָּא.

אָמַר רַבִּי יוֹדָא:

דְּרָא רַבִּי אַבִּינָא לְסִילְתִּיהָ, וְאָזַל לְגַבִּי רַב הוֹנָא רַבִּיהָ.

דְּאָמַר רַב הוֹנָא:

גִּיטוּ כְּמִתְּנָתוֹ:

מָה מִתְּנָתוֹ, אִם עֵמֶד - חוּזָר,

אִף גִּיטוֹ, אִם עֵמֶד - חוּזָר.

וּמָה גִּיטוֹ, אִף עַל גַּב דְּלֵא פְּרִישׁ, כִּיּוֹן דְּאָמַר: "כְּתֹבּוּ" אִף עַל גַּב דְּלֵא אָמַר "תְּנֵנוּ",

אִף מִתְּנָתוֹ, כִּיּוֹן דְּאָמַר "תְּנֵנוּ" אִף עַל גַּב דְּלֵא קִנּוּ מִיְיָהָ.

מִתְּקִיף לֵה רַבִּי אַבָּא:

אִי: מָה מִתְּנָה יִשְׁנָה לְאַחַר מִיתָה,

אִף גִּט יִשְׁנֵנו לְאַחַר מִיתָה!?

הֲכִי הִשְׁתָּא!?

בְּשִׁלְמָא מִתְּנָה אִיתָהּ לְאַחַר מִיתָה,

אִלָּא גִט לְאַחַר מִיתָה מִי אִיכָּא!?

אִלָּא, רַבִּי אַבָּא הֲכִי קָא קִשְׁיָא לִיה:

מִתְּנָת שְׂכִיב מְרַע - בְּמִקְצַת הִיא,

וּמִתְּנָת שְׂכִיב מְרַע בְּמִקְצַת - בְּעֵיָא קִנְיָן!

מִכְּלָל דְּרַב הוֹנָא סָבַר לֹא בְּעֵיָא קִנְיָן!?

וְהָא קִיָּמָא לֹא: דְּבְּעֵיָא קִנְיָן!

שְׂאֵנִי הֲכָא, דְּמִצְוָה מִחֲמַת מִיתָה הוּא.

מִכְּלָל דְּרַבִּי אַבָּא סָבַר:

מִצְוָה מִחֲמַת מִיתָה בְּעֵיָא קִנְיָן!?

וְהָא קִיָּמָא לֹא: דְּלֵא בְּעֵיָא קִנְיָן!

אִלָּא רַבִּי אַבָּא הֲכִי קָא קִשְׁיָא לִיה:

"חֲמַרָּא" - לֹא קָאָמַר,

"דְּמִי חֲמַרָּא" - לֹא קָאָמַר,

"מִחֲמַרָּא" קָאָמַר!

וְאִידָּד?

"מִחֲמַרָּא" - כְּדִי לְיִיפּוֹת אֶת כְּחוֹ.

שְׁלַחוּ מִתָּם: "מִחֲמַרָּא" - כְּדִי לְיִיפּוֹת אֶת כְּחוֹ.

21. סו, א

רפ"י

מתני'
כל השומע קולו. ופירש שמו
 ושם עירו:

גמ'
אידמויי אידמו. פעמים שעושין
 עצמם בדמות אדם:
בבואה. צל:
צרה היא. שמתכוונת היא
 לקלקלה שתנשא בגט זה
 ותאסר על בעלה:
בשעת הסכנה. כגון זה שמסוכן
 למות ואם לא עכשיו אימתי:
שאין מכירין. אם זהו שפירש
 שמו:

משנה

מי שהיה מושלך לבור,
ואמר: "כל השומע את קולו יכתוב גט לאשתו" - הרי אלו יכתבו ויתנו.

גמרא

וליהוש שמא שד הוא!

אמר רב יהודה:
 כשדאולו דמות אדם.

אינהו נמי אידמויי אידמו!

דחזו ליה בבואה.

אינהו נמי אית להו בבואה!

דחזו ליה בבואה דבבואה.

ודלקא אינהו נמי אית להו!

אמר רבי חנינא:
 לימדני יונתן בני:
 בבואה - אית להו,
 בבואה דבבואה - לית להו.

ודלקא צרה היא!

תנא דבי ישמעאל:
"בשעת הסכנה, כותבין ונותניו אף על פי שאין מכירין".

22. סו, א

רש"י

מתני'

רצה לשחק בה. הואיל ולא
אמר תנו:
אם מעצמו נפל הרי זה גט.
דדעתו מתחילה היתה לכך
וסופו הוכיח והוה ליה כמפרש
ומסוכן:

גמ' מעשה לסתור. רישא תנא
לא אמר כלום ואח"כ נתן חילוק
בין מעצמו נפל ובין דחתו
הרוח:

משנה

הבריא שאמר: "כתבו גט לאשתי" - רצה לשחק בה.

מעשה בבריא אחד שאמר: "כתבו גט לאשתי",
ועלה לראש הגג ונפל ומת,
ואמר רבן שמעון בן גמליאל:
אם מעצמו נפל - הרי זה גט,
אם הרוח דחתו - אינו גט.

גמרא

מעשה לסתור!?

חסורי מיחסרא והכי קתני:
"אם הוכיח סופו על תחילתו - הרי זה גט.
ומעשה נמי בבריא שאמר: "כתבו גט לאשתי",
ועלה לראש הגג ונפל ומת,
ואמר רבן שמעון בן גמליאל:
אם מעצמו נפל - הרי זה גט,
אם הרוח דחתו - אינו גט."

23. טו, א

רש"י

מי משוי איניש ברא שליח
 במקום אבא. דלא מקפיד בהי
 מינייהו ומעיקרא להאי ברא
 נמי שווייה שליח ועכשיו שמת
 האב יתנו לה הבן הזה וחבירו
 שהרי הלך הבעל למדינת הים:

ההוא גברא דעל לבי כנישתא, אשפח מקרי ינוקא ובריה דיתבי ותיב איניש אחריןא גבייהו,
 אמר להו: בי תרי מיניכו נכתבו גיטא לדביתהו,
 לסוף שכיב מקרי ינוקא,
 מי משווי אינשי ברא שליחא במקום אבא, או לא?

רב נחמן אמר:

לא משווי אינשי ברא שליחא במקום אבא.

ורב פפי אמר:

משווי אינשי ברא שליחא במקום אבא.

אמר רבא:

הילכתא:

משווי אינשי ברא שליחא במקום אבא.

24. סו, א - סז, א

ר"י

מתני'

אמר לשנים תנו גט לאשתי.
אע"פ דלא אמר כתבו ותנו הרי
אלו יחתמו בעצמן ולא יאמרו
לעדים אחרים לחתום דלאו בית
דין מניחה לצוות על אחרים
אלא עדים שוויהו ובגמרא
מפרש על כתב הגט אם יכולין
לצוות לסופר אחר לכתוב או
הם עצמם צריכין לכתבו:

או לשלשה (נמי) כתבו ותנו גט
לאשתי. אע"פ שהן ראויין
ליעשות בית דין כיון דבהדיא
אמר להו כתבו לא ב"ד שוינהו
אלא עדים:
אמר לשלשה תנו. ולא אמר
כתבו:

הרי אלו יאמרו. לעדים אחרים
לכתוב ולחתום וליתן מפני
שעשאן ב"ד:

מבית האסורין. משמו של רבי
עקיבא שנחשב בבית האסורין:
נומינו לשליח. אמרנו לשליח
לחנינא שנעשה שליח בהלכה זו
לאומרה בבית המדרש:

ילמדו. אם אינם יודעין לכתוב
ילמדו לכתוב עד שיכתבוהו
בעצמן: גמי הכי גרסינן אמר
לשנים כתבו ותנו גט לאשתי
ואמרו לסופר וכתב וחתמו הן
מהו. הא דקתני מתניתין לכתבו
בעצמן אחתימה קאי והכא הרי
חתמו הן או דילמא אכתב הגט
קאי:

שלח להו תצא. אם ניסת בגט
זה תצא מספק דמספקא לן אי
כשר או לא:

והדבר צריך תלמוד. כלומר אין
הדבר הזה ברור לנו וצריכין אנו
לתלמוד מן הגדולים ממנו אם
כשר הוא או לא:

מאי הדבר צריך תלמוד. מאי
מספקא ליה לשמואל בגווה:

אי נימא מילי אי מימסרן
לשליח. וכשר ודברים שנאמר
לשליח זה אם יכול למסורן
לשליח אחר:

אי לא מימסרן. ופסול דהכא
מילי בעלמא מסר להו ואינן
חוזרין ונמסרין לסופר ולא דמי
למוסר גט לשלוחו שיכול לחזור
ולעשות שליח אחר:

הלכה כר' יוסי. דמתני':
אלא. מספקא ליה אי האי כתבו
דקאמר להו:

אי כתב ידן הוא. חתימתן הוא
דקאמר והרי חתמו הן:

או כתב הגט הוא. והרי לא
כתבוהו:

מְשַׁנָּה

אמר לשנים: "תנו גט לאשתי",
או לשלשה: "כתבו גט ותנו לאשתי" -
הרי אלו יכתבו ויתנו.

ס,ב

אמר לשלשה: "תנו גט לאשתי" - הרי אלו יאמרו לאחרים ויכתבו.
מפני שעשאן בית דין,
דברי רבי מאיר.

וזו הלכה העלה רבי חנינא איש אונו מבית האסורין:
מקובל אני, באומר לשלשה: "תנו גט לאשתי" - שיאמרו לאחרים ויכתבו.
מפני שעשאן בית דין.

אמר רבי יוסי:

נומינו לשליח: אף אנו מקובלין,

שאפילו אמר לבית דין הגדול שבירושלים: "תנו גט לאשתי" - שילמדו ויכתבו ויתנו.

אמר לעשרה: "כתבו ותנו גט לאשתי":

אחד - נותב,

ושנים - חותמין.

"כולכם כתובו":

אחד - נותב,

וכולם - חותמין,

לפיכך אם מת אחד מהן - הרי זה גט בטל.

גְמָרָא

אמר רבי ירמיה בר אבא:

שלחו ליה מבי רב לשמואל:

ילמדנו רבינו,

אמר לשנים: "כתבו ותנו גט לאשתי", ואמרו לסופר וכתבו וחתמו הן - מהו?

שלח להו: תצא, והדבר צריך תלמוד.

מאי "הדבר צריך תלמוד"?

אילימא: משום דהווי להו מילי, ומספקא ליה, מילי אי מימסרן לשליח,
אי לא מימסרן לשליח.

והאמר שמואל אמר רבי:

הלכה כרבי יוסי, דאמר: מילי לא מימסרן לשליח!

אלא, לשמואל הא קא מיבעיא ליה:

האי "כתבו"?

אי כתב ידן, אי כתב הגט?

ותיפשוט ליה ממתניתין:

"אמר לשנים: "תנו גט לאשתי",

או לשלשה: "כתבו גט ותנו לאשתי" -

הרי אלו יכתבו ויתנו!"

היא, גופא קא מיבעיא ליה:

"יכתבו" ⁴⁴ - כתב ידן הוא, או כתב הגט הוא?

פשיטא דכתב הגט הוא, דקתני סיפא:

"אמר רבי יוסי, נומינו לשליח:

אף אנו מקובלין,

שאפילו אמר לבית דין הגדול שבירושלים: "תנו גט לאשתי" -

שִׁלְמֹדוֹ וַיִּכְתְּבוּ וַיִּתְּנוּ לָהּ.

אִי אָמַרְתָּ בְּשִׁלְמָא: כְּתַב הֶגֶט הוּא - שְׁפִיר.

אֵלָּא אִי אָמַרְתָּ: כְּתַב יָדָן הוּא - מִי אֵיכָא בִּי דִינָא דְלָא יַדְעֵי מַחְתָּם חֲתִימַת יְדֵיהוּ?!?

אֵין, אֵיכָא בִּי דִינָא חֲדָתָא.

וְאִי סְבִירָא לָן דְּהָא "כְּתוּבוֹ" כְּתַב יָדָן הוּא,

הָא כְּתַב הֶגֶט כְּשֶׁר!?

וְהָאִמֵּר שְׁמוּאֵל אָמַר **רַבִּי**:

הִלְכָה כְּרַבִּי יוֹסִי, דְּאָמַר: מִיִּלֵּי לֹא מִימְסָרֵן לְשִׁלְיָח!

אָמַרִי: אִי סְבִירָא לָן דְּ"כְתוּבוֹ" כְּתַב יָדָן הוּא - כְּתַב הֶגֶט נַעֲשֶׂה כְּאֹמַר: "אָמְרוּ",

וּמֹדָה רַבִּי יוֹסִי בְּאֹמַר: "אָמְרוּ".

וּמִי מֹדָה רַבִּי יוֹסִי בְּאֹמַר "אָמְרוּ"?!?

וְהִתְנִן:

"כְּתַב סוֹפֵר, וְעַד - בְּשֶׁר" (גיטין פז:).

וְאָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה:

חֲתָם סוֹפֵר שְׁנִינֵו.

וְאָמַר רַב חֲסָדָא:

מִתְנִיתִין מְנִי?

רַבִּי יוֹסִי הִיא,

דְּאָמַר: מִיִּלֵּי לֹא מִימְסָרֵן לְשִׁלְיָח.

וְאִי סְלִיקָא דְעֵתָךְ: מֹדָה רַבִּי יוֹסִי בְּאֹמַר: "אָמְרוּ" - נְפִיק מִינָה חוֹרְבָה,

דְּזִימְנִין דְּאָמַר לְהוּ לְשִׁנִּים: ^"אָמְרוּ לְסוֹפֵר וַיִּכְתְּבוּ וַלְפְלוֹנִי וַלְפְלוֹנִי וַיִּחְתְּמוּ",

וּמְשׁוּם כִּיִּסּוּפָא דְסוֹפֵר, חִיִּישֵׁי וּמַחְתְּמֵי חַד מִהֶנּוּ סְהֵדִי וְסוֹפֵר בְּהֵדִיָּהוּ,

וּבַעַל לֹא אָמַר הֵכִי!

כִּינֵן דְּאָמַר מַר: "כְּשֶׁר, וְלֹא תַעֲשֶׂה כֵּן בְּיִשְׂרָאֵל" לֹא שְׂכִיחַ.

וְלִיחוּשׁ דִּילְמָא אָמַר לְהוּ לְבֵי תְרִי:

"אָמְרוּ לְסוֹפֵר וַיִּכְתְּבוּ, וְאַתֶּם חֲתוּמוֹ",

וְאֲזִלִּי הֵנָּה מְשׁוּם כִּיִּסּוּפָא דְסוֹפֵר, וּמַחְתְּמֵי לִיָּה לְסוֹפֵר בְּהֵדִי חַד מִיִּנְיָהוּ,

וּבַעַל לֹא אָמַר הֵכִי!

אָמַרִי: הָא נְמִי "כְּשֶׁר וְלֹא תַעֲשֶׂה" הוּא.

הִנִּיחָא לְמֵאן דְּאָמַר: "כְּשֶׁר וְלֹא תַעֲשֶׂה",

אֵלָּא לְמֵאן דְּאָמַר: "כְּשֶׁר וְתַעֲשֶׂה" - מֵאִי אֵיכָא לְמִימַר?

אֵלָּא רַבִּי יוֹסִי תְרִתִּי אָמַר,

וּשְׁמוּאֵל סֵבֵר לָהּ כְּוֹתִיָּהּ בְּחֻדָּא, וּפְלִיג עָלֶיהָ בְּחֻדָּא.

רַבִּי

אֵין אֵיכָא בִּי דִינָא חֲדָתָא. שְׁלֵא לְמֹדוֹ

לְחֲתוּם עֲדִינִין:

וּפְרִכִּינֵן וְאִי סְבִירָא לָן כְּתוּבוֹ כְּתַב יָדָן

הוּא דְהָוִי. הָא כְּתַב הֶגֶט אִם אִמְרוֹ

לְסוֹפֵר וְכְתַב כְּשֶׁר בְּתַמְיָה:

וְהָאִמֵּר שְׁמוּאֵל כֹּוּ הִלְכָה כֹּוּ יוֹסִי.

דְּמִתְנִי וְכִינֵן דְּפִרְשֵׁי שְׁמוּאֵל טַעֲמָא

דְּרִיִּי מְשׁוּם דְּמִילֵי לֹא מִימְסָרֵן לְשִׁלְיָח

הוּא הֵיכָא כְּשֶׁר הָא מִילֵי נִינְהוּ וּמְשִׁנֵּי

אִי הוּוּ סְבִירָא לָן וּפְשִׁיטָא לָן דְּכְתוּבוֹ

דְּקָאִמַר לֹא הוּוּ אֵלָּא כְּתַב יָדָן אֵיכָא

לְמִימַר דְּכְתַב הֶגֶט מְדָלָא קְפִיד עָלֶיהָ

נַעֲשֶׂה כְּאֹמַר אִמְרוֹ לְסוֹפֵר וַיִּכְתְּבוּ

וּקְסִי"ד דְּמֹדָה רַבִּי יוֹסִי בְּאֹמַר אִמְרוֹ:

וּמִי מֹדָה. וְהָא אֵין תְּנֵן כְּתַב סוֹפֵר אֵת

הֶגֶט וְחֲתָם עַד אַחֵר כְּשֶׁר:

וְאִמַר ר' יְרֵמְיָה חֲתָם סוֹפֵר שְׁנִינֵו. הָאִי

כְּתַב סוֹפֵר דְּקִתְנִי חֲתָם הוּא שְׁאִם חֲתָם

הַסּוֹפֵר בַּעַד וְעַד אַחֵר עֲמוּ כְּשֶׁר:

מִתְנִי. דְּמַכְשֵׁר חֲתִימַת סוֹפֵר בְּגֵט רַבִּי

יוֹסִי הִיא:

דְּאִמַר מִיִּלֵּי לֹא מִימְסָרֵן לְשִׁלְיָח. הִלְכָךְ

אֵין אֲדָם חוֹתָם בְּגֵט אֲא"כּ שְׁמַע מִפִּי

עֲצָמוֹ לְפִי שְׁאִין הַשְּׁלִיחַ רְשָׁאֵי לוֹמַר

לְעֵדִים חֲתָמוּ בְּגֵט פְּלוֹנִי וּמְשׁוּם הִכִּי

לֵיכָא לְמִיחַשׁ הִכָּא שְׁמָא הַבַּעַל לֹא צוּה

שִׁיחֲתוּם אֵלָּא לְשַׁלּוּחוֹ צוּה שִׁיאִמַר

לְסוֹפֵר זֶה לְכְתוּב וְלֹאֲחֲרִים לְחֲתוּם

וְהַשְּׁלִיחַ חֲשַׁשׁ שְׁמָא יִתְבַּיֵּשׁ הַסּוֹפֵר

לוֹמַר אֵין מְקַבְּלִין אוֹתוֹ בַּעַד וּמִתּוֹךְ

חֲשָׂא זֶה צוּה לְסוֹפֵר לְחֲתוּם וּמַהֲכָא

שְׁמַעִינֵן דְּבֹאוּמַר אִמְרוֹ נְמִי פְּלִיג רַבִּי

יוֹסִי דְאִי סְלִיקָא דְעֵתִין מוּדִי בִּיהַ הִיכִי

מַכְשֵׁר חֲתִימַת סוֹפֵר בְּגֵט נְפִיק מִינָה

חוֹרְבָא כֹּוּ:

כִּינֵן דְּאִמַר מַר. לְקַמֵּן בְּשַׁמְעֵתִין גְּבִי

אִמְרוֹ לְסוֹפֵר וַיִּכְתְּבוּ וְלְפְלוֹנִי וְלְפְלוֹנִי

וַיִּחְתְּמוּ כְּשֶׁר הֶגֶט אֲבָל לֹא תַעֲשֶׂה:

לֹא שְׂכִיחָא. הִלְכָךְ לֹא גִזְרִינֵן וּשְׁמוּאֵל

לִית לֵיהַ דְּרַבִּי יְרֵמְיָה דְּאִמַר חֲתָם סוֹפֵר

שְׁנִינֵו אֵלָּא כְּתַב סוֹפֵר וְחֲתָם עַד

כְּדֹאִמְרִינֵן בְּהַמְגֵרֵשׁ (לְקַמֵּן דָּף פו.) וְלֹא

מוֹקִי לֵה כֹּוּ יוֹסִי וְלֹא אֵיירִי מִתְנִי

בְּחֲתִימַת סוֹפֵר כִּלְל וּבִין לְרַבִּי יוֹסִי וּבִין

לְרִי מֵאִיר כְּשֶׁרָה חֲתִימָה וּשְׁמוּאֵל לִית

לֵיהַ דְּרַב חֲסָדָא דְאִמַר רַבִּי יוֹסִי הִיא

וְכְתַב סוֹפֵר וּדְבַרִּי הַכֵּל הִיא:

דְּלִמָּא אִמַר לְהוּ. אֲתָם חֲתוּמוֹ וְאִמְרוֹ

לְפְלוֹנִי וַיִּכְתְּבוּ דְבַהָּא אִמְרִי לְקַמֵּן כְּשֶׁר

וְתַעֲשֶׂה וְאִי מַכְשֵׁר חֲתִימַת סוֹפֵר בְּגֵט

אֲזִלִּי הֵנִי סֵהֲדִי וּמַחְתְּמֵי לְסוֹפֵר מְשׁוּם

כִּיִּסּוּפָא:

הִנִּיחָא לְמִיִּד כֹּוּ. פְּלוּגָתָא הִיא לְקַמֵּן

בְּשַׁמְעֵתִין:

אֵלָּא ר' יוֹסִי תְרִתִּי אִמַר כֹּוּ. אֵלָּא וְדֹאִי

רַבִּי יוֹסִי תְרִתִּי אִמַר לְפַסְוֵלָא בִּין שְׁאִמַר

לְשַׁלְשֵׁה תְנוּ בִין שְׁאִמַר אִמְרוֹ לְפְלוֹנִי

וַיִּכְתְּבוּ וְלְפְלוֹנִי וְלְפְלוֹנִי וַיִּחְתְּמוּ פְסוּל וְהֵנָּךְ

אִמְרוּרָאֵי דְאִמְרִי לְקַמֵּן תַּעֲשֶׂה וְלֹא

תַּעֲשֶׂה אֲלִיבָא דְרַבִּי מֵאִיר פְּלִיגִי דְלְרַבִּי

יוֹסִי פְסוּל לְגַמְרִי וְאִיתָא לְדְרַב חֲסָדָא

דְּהָא דְקִתְנִי חֲתָם סוֹפֵר כְּשֶׁר רַבִּי יוֹסִי

הִיא דְלִיכָא לְמִיחַשׁ שְׁמָא שְׁלִיחַ צוּה

וְלֹא בַעַל:

וּשְׁמוּאֵל. דְּאִמַר לְעִיל הַדְּבַר צְרִיךְ

תְּלַמּוּד דְאִי כְּתוּבוֹ כְּתַב יָדוֹ הָא כְּתַב

הֶגֶט נַעֲשֶׂה כְּאֹמַר אִמְרוֹ וְכְשֶׁר:

סֵבֵר לָהּ כְּרַבִּי יוֹסִי בְּחֻדָּא. דְּאִמַר

שְׁמוּאֵל הִלְכָה כְּרַבִּי יוֹסִי הִיכָא דְלֹא

אִמַר אִמְרוֹ:

וּפְלִיג עָלֶיהָ. בְּאֹמַר אִמְרוֹ:

סו,א

25. סז, א

רס"י

נמוקו עמו. פירושו עמו לתת טעם לכל דבריו שהיה מיישב את דבריו:

חכם וסופר. כדאמרינן במסכת סוטה (דף כ.) אמרתי לו לבלר אני: **חכם לכשירצה.** כשהיה רוצה להיות מתון ומתיישב בדבריו היה חכם:

גל של אגוזים. מפרש באבות דר' נתן (פ' יח) מה גל של אגוזים אדם נוטל אחת מהן והם נקבצות ונופלות זו על זו כולן כך ר' טרפון בא תלמיד ושאלו דבר היה מביא לו ראייה מקרא מדרש משנה הלכה ואגדה הכל יחד:

חנות מיוזנת. יינה מוכן בה תמיד שאין החנוני צריך לומר ללוקחין המתנינו ואביא לכם כך נצרך אדם ללמד מפיו מזומן לו ותלמודו ערוך בפיו:

אוצר בלום. כך מפורש באבות דרבי נתן למה היה ר' עקיבא דומה לעני שנטל קופתו ויצא לשדה מצא שעורים קצר ונתן בה מצא חטין נתן בה וכן פוליס וכן עדשים וכשבא לביתו בירר כל מין ומין לעצמו כך ר"ע כשלמד מרבותיו שמע דבר מקרא מרבותיו ואחריו הלכה ואחריו מדרש ואחריו אגדה נתן לבו לחזור עליהן ולגורסן עד שהיו סדורין בפיו ולא אמר אלמוד מקרא לעצמו מדרש לעצמו אבל כשעשה חכם גדול עשה כל התורה מטבעות מטבעות סידר מדרש ספרי וסיפרא לבדן ושנאן לעצמן לתלמידיו והלכות לעצמן ואגדות לעצמן ונראה בעיני אוצר בלום סגור מסגירות לבדן מחיצות מחיצות כמו שעושין בתיבות גדולות ליתן חטין מכאן שעורין מכאן עדשים מכאן כמו פיו בלום ורגליו מבולמות בבכורות (דף מ:) קלושייא {קלושייץ: תאים} בלעז:

קופת הרוכלים. מפרש התם מה רוכל זה שבא לעיר שואלין ממנו אפרסמון עמד אומר הין פליטון עמד אומר הין קנמון עמד אומר הין כך נצרך אדם לשאול דבר במקרא משיבו וכן בגמרא וכן במדרש וכן באגדה ואין שבח זה דומה לשל ר"ע שנתן לבו תחילה ולמד הכל מבולבל ואח"כ סדרן:

קופה של בשמים. דומה לקופת הרוכלין אלא שהרוכל מתוך שאומנתו לכך מרבה מינין יותר וקושר כל אחד בצרור לבדו להיות מזומן לשואלו:

קב ונקי. לא לימד הרבה כשאר חבריו אלא מה שאומר בבית המדרש נקי הוא שהלכה כמותו לעולם:

טוחן הרבה. שנה הרבה:

מוציא קימעא. מפרש ליה:

תנא משכח קימעא. מתלמודו:

ומה שמוציא אינו מוציא אלא סובין. מה ששכח מתלמודו לא שכח אלא דברים שלא נראו שהלכה כמותן:

שנו מדותי. למדו תורתך:

שמדותי תרומות מתרומות מדותי של ר"ע. בחרתים ותרמתים מתוך עקרי משניותיו של ר"ע והיינו ברירה אחר ברירה:

גופא:

"אמר שמואל אמר רבי:

הלכה כרבי יוסי, דאמר: מילי לא מימסרן לשליח.

אמר לפניו רבי שמעון ברבי:

מאחר שרבי מאיר וחנוניא איש אונו הולקין על רבי יוסי, מה ראה רבי לומר: "הלכה כרבי יוסי"?

אמר לו: שתוק, בני, שתוק,

לא ראית את רבי יוסי,

אילמלי ראיתו, נמוקו עמו.

דתניא:

"איסי בן יהודה היה מונה שבחן של חכמים,

רבי מאיר - חכם וסופר,

רבי יהודה - חכם לכשירצה,

רבי טרפון - גל של אגוזין,

רבי ישמעאל - חנות מיוזנת,

רבי עקיבא - אוצר בלום,

רבי יוחנן בן נורי - קופת הרוכלים,

רבי אלעזר בן עזריה - קופה של בשמים,

משנת רבי אליעזר בן יעקב - קב ונקי,

רבי יוסי - נמוקו עמו,

רבי שמעון - טוחן הרבה ומוציא קימעא."

תנא:

"משכח קימעא,

ומה שמוציא- אינו מוציא אלא סובין.

וכן אמר רבי שמעון לתלמידיו:

בניי, שנו מדותי, שמדותי תרומות מתרומות מידותיו של רבי עקיבא."

.26 סז, א-ב

רפ"י

שמא תשכור עדים. לכך שיאמרו בשם בעלה לסופר לכתוב ולעדים לחתום: לא חששו חכמים לדבר זה. מאחר שמכירין חתימתן לא חשו לומר שקר חתמו: מעשה לא עבדי. שיחתמו שקר או יעידו שקר: דיבורא עבדי. אומר לאחרים לעשות והאחרים סבורים שהבעל צוה: ואתם חתומו. דליכא למיחש שמא תשכור כיון דאין חותמין אלא אם כן שמעו מפי הבעל עצמו: ולא תעשה. גזירה הא אטו הא: ואיכא דאפיך להו. לרבה ורב יוסף:

גופא:

"אמר לשנים: אמרו לסופר ויכתוב, ולפלוגי ופלוגי ויחתמו",

אמר רב הונא אמר רב:

כשר, ולא תעשה זאת בישראל.

אמר ליה עולא לרב נחמן, ואמרי לה: רב נחמן לעולא:

מאחר ד"כשר" - אמאי לא תעשה זאת בישראל?

אמר ליה:

חיישינן שמא תשכור עדים.

ומי חיישינן?!

והתניא:

"עדים החתומין: על שדה מקח,

ועל גט אשה,

לא חשו חכמים לדבר זה!"

מעשה לא עבדי,

דבורא קאמרי.

אמר לשנים: אמרו לסופר ויכתוב, ואתם חתומו".

רב חסדא אמר:

כשר, ולא תעשה.

רבה בר בר חנה אמר:

כשר, ותעשה.

רב נחמן אמר:

כשר, ולא תעשה.

רב ששת אמר:

כשר, ותעשה.

רבה אמר:

כשר, ולא תעשה.

רב יוסף אמר:

כשר, ותעשה.

סז, ב ואיכא דאפיך להו.

27. סז, ב

ר"י

ע"י כולן. בשביל כולן: מוליד במעמד כולן. כולן ילכו עמו: מנה מהו. אם לא אמר כולכם אבל מנאן אי בי גי ד' ואמר כתבו גט לאשתי מהו מדמננהו לכולהו הנך מנויין איכוון או דלמא כיון דלא אמר להו כולכם המנויין כתבו לא בעינן כולם: אמרי לה להאי גיטא. מנה כולהו אכולהו קפיד מנה מקצתייהו לא קפיד אלא אמנויין השנים מהני מנויין חתמו למעוטי השאר שלא נמנו אתא ולא לכל הני מנויין איכוין שיחתמו כולם כיון דלא מנה לכולהו הוברר שטורח הדבר עליו וחדל לו מדעתו הראשונה ואפי' המנויין אינם צריכין לחתום אלא מקצתן: ואמרי לה להאי גיטא. מנה מקצתן גלי דעתיה דאהני קפיד וצריכין כולן המנויין לחתום מנה כולן כיון דלא אמר כולכם לא הקפיד אלא לומר בפני מנין זה ולא שיחתמו כולם: אתקין רב יהודה בגיטא דכולכם. בגט שאדם אומר במעמד רבים ויש לחוש שמא יאמר לכולכם איכוין ולא יחתמו כולם ונמצא גט בטל התקין שיהו כותבין בו כך אמר לנו פלוני כתבו או כולכון או כל חד מנכון כולכון אחד כותב במעמד כולם או כל חד מנכון אפי' אין חבריו עמו: אובילו. הוליכו: ואתי לאיפסולי. שמא לא יהא אחד מהן במעמד כתיבתו או לא יחתמו כולן: חתומו כל תרין מנכון. ולא לימא (אינש) כולכם:

"אמר לעשרה: כתבו גט [ותנו גט לאשתי]: אָחַד - נוֹתֵב, וּשְׁנַיִם - חוֹתְמִין".

תנו רבנן:

"אמר לעשרה: כתבו גט ותנו לאשתי" - אָחַד נוֹתֵב עַל יְדֵי כוֹלָם. "כולכם כתבו" - אָחַד נוֹתֵב בְּמַעְמַד כוֹלָם. "הוליכו גט לאשתי" - אָחַד מוֹלִיךְ עַל יְדֵי כוֹלָם. "כולכם הוליכו" - אָחַד מוֹלִיךְ בְּמַעְמַד כוֹלָם."

איבעיא להו:

מנה אותן - מהו?

רב הונא אמר:

מנה אינו כ"כולכם".

רבי יוחנן משום רבי אלעזר דמן רומה אמר: מנה הרי הוא כ"כולכם".

אמר רב פפא:

ולא פליגי:

הא - דמנה כולהו.

והא - מנה מקצתייהו.

אמרי לה להאי גיטא,

ואמרי לה להאי גיטא.

אתקין רב יהודה בגיטא "כולכם": "כתבו, או כולכון, או כל חד וחד מינכון, חתומו, או כולכון, או כל תרי מינכון, אובילו, או כולכון, או כל חד וחד מינכון".

אמר רבא:

זימנין דגאיז ליה לדיבוריה, ואמר: "כולכון" ולא אמר "כל חד מינכון", ואתי לאיפסולי!

אלא אמר רבא:

"כתבו כל חד מינכון, חתומו כל תרי מינכון, אובילו כל חד מינכון".

הדרן עלך האומר